

Цитування:

Царенко С. О. Вітчизняна гуманістична традиція та українська лексика – першоджерела для наукової термінології з фахових напрямів творення середовища. *Культура і сучасність* : альманах. 2022. № 2. С. 123–128.

Tsarenko S. (2022). Domestic Humanistic Tradition and Ukrainian Vocabulary as Primary Sources for Scientific Terminology in Professional Areas of Environment Creation. *Kultura i suchasnist: almanakh*, 2, 123–128 [in Ukrainian].

Царенко Сергій Олександрович,
кандидат архітектури,
доцент кафедри дизайну середовища
Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-4395-6390>
tsarRost@gmail.com

ВІТЧИЗНЯНА ГУМАНІСТИЧНА ТРАДИЦІЯ ТА УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКА – ПЕРШОДЖЕРЕЛА ДЛЯ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З ФАХОВИХ НАПРЯМІВ ТВОРЕННЯ СЕРЕДОВИЩА

Мета роботи – віднайти вітчизняні лексичні визначення з архітектури, урбаністики й дизайну середовища. **Методологія дослідження** – міждисциплінарний синтез знань на основі діалектики (Г. Гегель) та загальної теорії систем (Л. фон Берталанфі). **Наукова новизна:** уперше поставлено проблему повноти вітчизняної термінології із творення середовища для вираження самобутніх сенсів, згідно з кириличною гуманістичною традицією, і спеціалізацій діяльності та запропоновано ввести до наукового обігу загальне визначення групи фахових мистецьких напрямів з творення середовища життєдіяльності людини як ієрархічного середовищного образотворення, мета якого – цілісна ліпота просторових форм відповідного призначення. **Висновки.** Зміст запозиченої термінології потребує прискіпливішого її добору, оскільки вона покликана збагатити лексику й уточнити відповідні галузеві поняття та фахові спеціалізації, зокрема, за міжнародними кваліфікаційними визначеннями. Однак лексичні запозичення не мають достатнього потенціалу для світоглядної, ментально-когнітивної відповідності національному мовному середовищу. Для забезпечення національного філософського цілепокладання, згідно з вітчизняною слов'яно-греко-латинською традицією цілісного й правдивого Живого Слова, нам необхідно, поряд із запозиченими найменуваннями й термінологією, застосовувати насамперед національну, вітчизняну, зокрема давньослов'янську, лексику як основну, методологічну. Вітчизняна гуманістична традиція, особливості словотворення і лексичний фонд української літературної мови дають змогу повернути до ширшого застосування національне найменування змісту й мети мистецької композиції (ліпота) і ввести до наукового обігу природне визначення предметно-просторових мистецтв – «середовищне образотворення», а також «ієрархічне середовищне образотворення».

Ключові слова: архітектура, гармонія, дизайн, Живе Слово, зодчество, зодчеський градоустрій, композиція, ліпота, містобудування, середовищне образотворення, термінологія, урбаністика, філософія ієрархії творення середовища.

Tsarenko Serhii, PhD in Architecture, Associate Professor, Department of Environmental Design, Institute of Design and Advertising, National Academy of Culture and Arts Management

Domestic Humanistic Tradition and Ukrainian Vocabulary as Primary Sources for Scientific Terminology in Professional Areas of Environment Creation

The purpose of the article is to find domestic lexical definitions of architecture, urbanism, and environmental design. **The methodology of the research** is an interdisciplinary synthesis of knowledge based on dialectics (H. Hegel) and the general theory of systems (L. von Bertalanffy). **Scientific novelty.** For the first time, the author has analysed the problem of the completeness of the domestic terminology on environment creation to express original meanings according to the Cyrillic humanistic tradition, and specialisations of activity. It has been proposed to introduce into scientific circulation a general definition of a group of professional artistic directions for creating an environment for human life as a hierarchical environmental image creation, the purpose of which is the integral beauty of spatial forms. **Conclusions.** The content of the borrowed terminology requires a more careful selection, as it is intended to enrich the vocabulary and clarify relevant industry concepts and professional specialisations, in particular, according to international qualification definitions. However, lexical borrowings do not have sufficient potential for worldview, mental-cognitive compliance with the national linguistic environment. In order to ensure national philosophical goal setting, in accordance with the national Slavic-Greek-Latin tradition of a complete and true Living Word, we need, along with borrowed names and terminology, to use primarily national, including Old Slavic, vocabulary in quality of the main methodological one. The domestic humanistic tradition, the peculiarities of word formation and the lexical fund of the Ukrainian literary language make it possible to return to wider use the national name of the content and purpose of an artistic composition (leepota)

and to introduce into scientific circulation the natural definition of object-spatial arts, namely "environmental imagery" as well as «hierarchical environmental imagery».

Key words: architecture, harmony, design, Living Word, architectonics, architectonic urban development, composition, leepota, urban planning, creating the environment, terminology, philosophy of hierarchy of environment creation.

*Світлої пам'яті
Григорієві Савичу Сквороді
на 300-ліття від дня народження
уклібно присвячує автор*

*Уточніть значення слів – і ви позбавите
людство від половини непорозумінь.*

Рене Декарт, «Міркування про метод», 1637

Актуальність теми дослідження. Мова залишається основним засобом, джерелом і першоджерелом, формою вираження та змістовим наповненням людської комунікації. Не є винятком і наукове мистецьке знання із творення середовища, зокрема з архітектури та містобудування. Одразу впадає в око відомий грецизм першого з названих термінів [3, 90], лексична складність і неоднозначність другого й загальна колізія «виділення» в зодчестві – мистецтві просторовому – «містобудівного» напряму, що далеко не повною мірою виправдано умовним розподілом на спеціалізації. Крім того, світові культурні тенденції, сучасний технологічний розвиток проектування та виробництва з просторового розвитку й формування предметно-просторового середовища вивели на авансцену англійські терміни «урбаністика» і «дизайн», власне, англо-французькі й латинські за первинним походженням [2, 293; 7, 84].

Звичайно, про термінологію не сперечаються, а домовляються; але при цьому топологічно безперервністю та просторовою ієрархічністю життєвого середовища об'єктивно ставиться під сумнів фаховий розподіл серед митців як дещо вимушений, а самі назви окремих мистецьких і навіть інженерно-будівельних фахів мають вигляд цілком умовний, особливо якщо маємо на увазі проектування об'єктів у сучасному інформаційному світі з його всеосяжною цифрою. Застосування ж адекватної явищам лексики саме по собі є запорукою успішної діяльності.

На перший «практичний» погляд, глобальність ринку, зокрема й освітнього, та відповідних вимог фахових об'єднань щодо усталеної професійної лексики, яка набуває певного традиційного вжитку, – така глобальність виключає скільки-небудь

повноцінне застосування самотньої «тубільної» термінології та унеможлиблює цей культурний «жест» за кон'юнктурною недоцільністю: «повернення до коренів» здається дещо архаїчним і подібним до зайвих ускладнень. Парадокс полягає в тому, що перебування в річищі світових «трендів» спирається на оригінальну самотність кожної з окремих культур, завдяки яким і з'являється спільний «тренд», відбуваються міжнародна інтеграція і творче взаємозбагачення. І якщо останній завжди універсально вживаний, пізнаваний, простий, то культури апіорі складні. Для них саме спрощення – це крок до примітивізму, свого роду вірус вихолощення. Хоча поширення термінологічних мовних запозичень – ознака прогресуючої інтернаціональної культурності, сам національний культурний розвиток можливий лише за умови застосування та поглиблення вітчизняної лексики разом із використанням запозиченої світової термінології.

Аналіз досліджень і публікацій. Недостатня розробленість в Україні філософсько-світоглядної парадигматики й, відповідно, вітчизняної термінології в царині дизайну (і не лише дизайну) є свідченням, на наше переконання, своєрідної «політичної молодості» національної культури та загальної початковості наших фундаментальних досліджень. Справедливо пов'язуючи омріяне «художнє збагачення предметно-просторового середовища» із розвитком «теорії дизайну у філософському та фундаментальному аспектах» [1, 27], українські науковці поки що скільки-небудь суттєво не наблизилися до так необхідного основоположного знання. Складність у тому, що нові знання, особливо фундаментальні, народжуються на стику галузей науки й виступають, як правило, результатом міждисциплінарних зусиль, на нашому прикладі – досліджень культурологічних, мистецтвознавчих і, не останньою чергою, мовознавчих.

Мовознавство взагалі й термінознавство зокрема [12, 8–17] самі по собі доволі консервативні: увага до мовних основ наукового знання найчастіше (але не досить природно) залишається прерогативою спеціальних лінгвістичних досліджень [10, 14;

11, 7] приблизно так само, як історія в її так званому «академічному» значенні вважається прерогативою фахових істориків (хоча всі суспільно значущі явища об'єктивно стають історичними й підлягають відповідному аналізу, що має бути доступним і який повинні застосовувати всі галузеві вчені). Так само й лінгвісти, котрі в опрацюванні порівняльно-мовознавчих гіпотез, до речі, часто-густо спираються саме на приклади з будівельної лексики [8, 28; 9, 109; 9, 183–189; 9, 203–207], все-таки вважають виключним атрибутом саме свого фаху власне філологічну складову знань.

Найвні в спеціальній літературі результати досліджень з розподілу професій і спеціалізацій, особливо стосовно історичного поділу й конкуренції між архітекторами та інженерами-будівельниками, взаємодії між ними та взаємозв'язків і відмінностей їх освітньої підготовки [6, 109–110], як правило, здійснювалися на рівні загальної світової проблематики, що є виправданим, але фахових найменувань і базової термінології, яка має методологічне значення, ці дослідження не торкалися. У національному філософському й філологічному контекстах цю проблематику не розглядали.

Відповідно, сучасні результативні наукові розробки з архітектурознавства й культурології на основі філологічних узагальнень значно рідкісніші. Підкреслена в такому рідкісному дослідженні єдність «організованого архітектором процесу» й художньої форми, яка неначе символізує цілісну єдність того «образу буття», що несе ця мистецька форма в середовищі, із «виразною самостійністю» самої форми [13, 383–384; 13, 547–549; 13, 896–898], корелює з висновками провідних зодчих і критиків ХХ ст. [16, 36–38; 17, 141–145; 19, 227–247].

Мета нашої розробки – віднайдення вітчизняних методологічно містких лексичних визначень з мистецьких напрямів архітектури з усіма аспектами урбаністики й дизайну середовища.

Виклад основного матеріалу. Повертаючись до вершин світового мистецтва й мистецької думки, що визнавала творчістю «лише те, чим наснажується життя цілого, у якому форма та зміст єдині» [19, 227–247], а людський дух визначила «світлом, що вище інстинкту», і «немає у свідомості людини нічого вищого, ніж промені цього первинного світла, що їх ми називаємо красою» [16, 36–38], мусимо плекати наше рідне Слово як священну філософську категорію, як засіб наблизитися до

образу Божого – нашої самобутньої краси. Природно, що лише оригінальні мовні визначення дозволять закласти основи національної філософії творення середовища як світоглядного цілепокладання. Адже сенс мистецтва не в прибутках від збудованих квадратних метрів чи їх прикрашанні «в стилі», але – в тій самій красі. І при тому – у красі самобутній.

Чому стосовно архітектури європейці віддали перевагу словам грецького походження в термінологічних визначеннях і самому найменуванню діяльності як «архітектурної», зрозуміло з огляду на значення Давньої Греції (Еллади) в історії зодчества Європи й цілого світу. Але саме так – зодчество – іменується це мистецтво у вітчизняному лексичному першоджерелі [4, 273]. Щоправда, при цьому з давнини в слов'янському мовному середовищі для звання фахівця як головного будівничого застосовували й грецьке слово «архітектон» [18, 56], відтак і слово «архітектура» можна вважати практично «вітчизняним» [13, 99–103]. Та хоча віднедавна власне зодчество, у вузькому сенсі, стали асоціювати з «об'ємною» частиною архітектури, все-таки давнє, романтичне слово «зодчество» вживають не лише з приводу зведення споруд чи, наприклад, в історичному контексті, але насамперед для образного підкреслювання особливостей фаху. Адже той, хто творить на землі, хто «осаджує» і «зводить», той провадить саме історичну взаємодію Божества з людиною. І за соціального характеру пізнання саме зодчий – у широкому професійному сенсі, творець усього ієрархічного предметно-просторового середовища – зосереджує в собі творення Божого світу через живого творчого суб'єкта.

Загалом природні для міжнародних мистецтв, якими є архітектура в усіх її іпостасях і дизайн у всіх його спеціалізаціях, процеси витіснення національної термінології запозиченою тривали й тривають залежно від появи в різних країнах, у різному мовному середовищі нових досягнень, технічних або художніх, що стають надбанням світовим. Тому зрозуміло, чому саме дизайн з вихідного *industrialdesign* [15, 30–31; 17, 146–149] набув поширення для позначення спеціальності й спеціалізацій, зокрема в архітектурі, з проектування предметного середовища: піонерами індустрії були британці, й англійська мова впевнено посіла першість у процесах, пов'язаних з індустріалізацією. Своєю чергою, нинішня постіндустріальна епоха суспільства інформаційно-комунікаційного спонукає

повернутися до самобутніх сенсів і відповідних визначень. Обов'язковим напрямом проєктної інвестиції стає самобутній дух.

Наша вітчизняна об'єднавча культурна традиція на засадах віросповідної (міжконфесійної) інтеграції, що спирається на світоглядні засади православних братств і принципи слов'яно-греко-латинської освіти, передбачає творення краси як образності, освяченої сприйняттям Вічності. Гуманізм руської «філософії серця», висловлюваної в правдивих поетичних образах з відповідною щиросердною і наочною цілісністю, відомою як Живе Слово [14, 455], залишив нам у спадщину віросповідну осмисленість явищ земної краси як тих, що створює людина в Любові до Бога та з любові до ближніх.

За тієї умови, що наснажену самобутнім людським духом красу являє мистецький образ (чи «образ буття» з вираження функції в архітектурній формі, чи то образ процесу або «жесту» в дизайні предмету), необхідно покласти в основу методології творення середовища саме *образотворення* – свою оригінальну й відповідальну взаємодію з Творцем. Відтак вітчизняне *середовищне образотворення* може бути відправною лексичною позицією для загального методологічного об'єднання мистецьких фахових напрямів, які забезпечують середовище життєдіяльності людини.

Важливо, що етимологія запозичених іншомовних слів ніколи повною мірою не відповідає змістові супутньої лексики в мові, що набула запозичень, хоча тривалістю уживання забезпечується відносно глибоке засвоєння термінології, як-от *архітектор*, *архітектура*, *архітектурний* поряд із давнішими термінами *зодчий*, *зодчество*, *зодчеський*. Але лише в рідному контексті, методологічно сформованому за системою сенсів, усі слова етимологічно повноцінні й точні. Наприклад, «містобудівна» складова архітектурної діяльності під вітчизняним найменуванням *зодчеський градоустрій* постає методологічним продовженням розвитку давніх центрів розселення – *градів* у традиційній цілісності міста із волостю.

У мистецтві центральними, ключовими термінологічними поняттями є «гармонія» грецького [3, 475] і «композиція» латинського походження [4, 542–543]. При цьому принципово важливим вітчизняним лінгвістичним явищем, що залишилося в поетичній царині української мови, постає синтетичне поняття «ліпота» [5, 177].

Гармонія і композиція VS Ліпота.

Останнє в опозиції двом першим несе суттєво багатшу змістовну семантику, оскільки сприймається як позначення мети композиції та одночасно – її гармонійного складу й результату, як забарвлений фаховістю синонім словосполучення «рукотворна краса». Повсякденна українська мова усталила це вихідне синтетичне поняття у формах прикметника «ліпший» та називного «поліпшення», що парадоксальним чином підсилюють поетичну змістовність ліпоти як довершеності, досконалості.

Дизайн VS Образотворення. Збагачення національної мови привнесеним терміном спирається, зокрема, на його змістовне образне розуміння, на поетику цього слова. Цікаво звернути увагу на те, що саме на такому прикладі англо-французьке смислове ядро слова *design*, *de-signé* пов'язується із поняттям «знак» і вихідним дієсловом *désigne* (фр.) – означати. Етимологічне багатство слова «дизайн» у мові англійській (у якій воно набуло багатьох смислових відтінків саме завдяки запозиченню з французької) вже зумовило доволі широку лексичну палітру його застосування в українському фаховому дискурсі, хоча до останнього часу – без необхідного етимологічного засвоєння. Таким живомовним засвоєнням уявляється семіотичне прочитання цілепокладання дизайну як інтегрального мистецького напрямку: знаковість образності, зокрема, і відповідної образності об'єктів у середовищі життєдіяльності людини, спонукає вважати методологічною основою дизайнерської діяльності *середовищне образотворення*.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше поставлено проблему повноти вітчизняної термінології із творення середовища для вираження самобутніх сенсів, згідно з кириличною гуманістичною традицією, і спеціалізацій діяльності й запропоновано ввести до наукового обігу загального визначення групи фахових мистецьких напрямів з творення середовища життєдіяльності людини як ієрархічного середовищного образотворення, мета якого – цілісна ліпота просторових форм відповідного призначення.

Висновки. Зміст запозиченої термінології потребує прискіпливішого її добору, оскільки вона покликана збагатити лексику й уточнити відповідні галузеві поняття та фахові спеціалізації, зокрема, за міжнародними кваліфікаційними визначеннями. Однак

лексичні запозичення не мають достатнього потенціалу для світоглядної, ментально-когнітивної відповідності національному мовному середовищу.

Для забезпечення національного філософського цілепокладання, згідно з вітчизняною слов'яно-греко-латинською традицією цілісного й правдивого Живого Слова, нам необхідно, поряд із запозиченими найменуваннями й термінологією, застосовувати насамперед національну й вітчизняну, зокрема давньослов'янську, лексику як основну методологічну.

Вітчизняна гуманістична традиція, особливості словотворення і лексичний фонд української літературної мови дають змогу повернути до ширшого застосування національне найменування змісту й мети мистецької композиції (*ліпота*) і ввести до наукового обігу природне визначення предметно-просторових мистецтв – *середовищне образотворення*, а також *ієрархічне середовищне образотворення*, що методологічно об'єднує сучасні фахові мистецькі напрями творення середовища життєдіяльності людини – архітектуру та містобудування (зодчество, зодчеський градоустрій, або урбаністику) і дизайн.

Література

1. Боднар О. Актуальні проблеми сучасної теорії дизайну. *Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини* : зб. наук. праць з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України; редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), В. І. Тимофієнко, О. В. Сіткарьова та ін. Київ : А+С, 2005. Вип. 2. С. 22–27.

2. Дьомін М. М. Урбанізація. *Архітектура* : короткий словник-довідник / за заг. ред. А. П. Мардера ; ДНДІТІАМ. Київ : Будівельник, 1995. С. 293.

3. Етимологічний словник української мови. У 7 т. / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Т. 1: А–Г. Київ : Наук. думка, 1982. 631 с.

4. Етимологічний словник української мови. У 7 т. / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Т. 2: Д–Копці. Київ : Наук. думка, 1985. 570 с.

5. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ : Українська книга, 2000. 480 с.

6. Кондель-Пермінова Н. М. До історії архітектурної та будівельної освіти в Україні. *Сучасні проблеми художньої освіти в Україні* / Акад. мис-в України; Ін-т проблем суч. мис-ва; редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), І. Д. Безгін, А. А. Бокотей та ін. Київ : Вид. дім А+С, 2006. Вип. 2: Мистецька освіта в Україні: Проблеми

розвитку в контексті Болонського процесу (Київ – Харків) : зб. наук. пр. С. 107–126.

7. Мардер А. П. Дизайн. *Архітектура* : короткий словник-довідник / за заг. ред. А. П. Мардера ; ДНДІТІАМ. Київ : Будівельник, 1995. С. 84.

8. Мосенкіс Ю. Метод мовної інтерпретації мистецтва у вивченні трипільської та егейської культур. *Схід і Захід у мовно-культурних зв'язках* : збірник / за ред. Ю. Л. Мосенкіса. Київ : Дослідн. семінар «Мова та історія», 2001. С. 26–28.

9. Мосенкіс Ю. Л. Українська мова у євразійському просторі: Трипільська генеза милозвучності та віддалені родинні зв'язки. Київ : А+С, 2006. 224 с.

10. Наконечна Г. Українська науково-технічна термінологія. Львів : Кальварія, 1999. 105 с.

11. Непийвода Н. Ф. Мова науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). Київ : Міжнародна фінансова агенція, 1997. 303 с.

12. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів : Світ, 1994. 216 с.

13. Пучков А. А. Поэтика античной архитектуры. Київ : Феникс, 2008. 992 с.

14. Свередюк У. Д. Латиномовна спадщина України як еталон у філософії серця Григорія Сковороди: символіка емблематичної поезії Теофана Прокоповича. *Scientific developments of European countries in the area of philological researches* : Collective monograph. Riga : Baltija Publishing, 2020. P. 2, 451–469.

15. Bussagli M. Capire L'Architettura. Firenze-Milano : Giunti Editore S.p.A., 2003. 384 p.

16. Frank Lloyd Wright / Bruce Brooks Pfeiffer; Edited by Peter Gössel, Gabriele Leuthäusser. Köln: TASCHEN GmbH, 2007. 182 p.

17. Ragon M. Le livre de l'architecture moderne. Paris, 1958. 234 p.

18. Slovník jazyka staroslovenskeho. Praha, 1958. 1044 s.

19. Wright F. L. The Future of Architecture. New York : Horizon Press, 1953. 251 p.

References

1. Bodnar, O. (2005). Current issues of modern design theory. Suchasni problemi doslidzhennya, restavratsiyi ta zberezheniya kulturnoyi spadschiny: Zb. nauk. prats z mistetstvoznastva, arhitekturoznastva i kulturologiyi / In-t problem suchasn. mist-va Akad. mist-v Ukraini; Redkol.: V. D. Sidorenko (golova), V. I. Timofienko, O. V. Sitkarova ta in. Kyiv: A+S, 2, 22–27 [in Ukrainian].

2. Dyomin, M. M. (1995). Urbanization. Architektura: Korotkiy slovnyk-dovidnyk. Kyiv: Budivelnik, 293 [in Ukrainian].

3. Etymological dictionary of the Ukrainian language (1982). U 7 t. / In-t movoznavstva im. O. O. Potebni. Vol. 1. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].

4. Etymological dictionary of the Ukrainian language (1985). U 7 t. / In-t movoznavstva im. O. O. Potebni. Vol. 2. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
5. Karavanskiy, S. (2000). Practical dictionary of synonyms of the Ukrainian language. Kyiv: Ukr. Knyga [in Ukrainian].
6. Kondel-Perminova, N. M. (2006). For the history of architectural and build education in Ukraine. Suchasni problemi hudozhnoyi osviti v Ukrayini / Akad. mis-v Ukrayini. In-t problem such. mis-va; redkol.: V. D. Sidorenko (golova), I. D. Bezgin, A. A. Bokotey ta in. Kyiv: Vid. dim A+S, 2: Mistetska osvita v Ukrayini: Problemi rozvitku v kontekstl Bolonskogo protsesu (Kyiv – Harkiv). Zb. nauk. pr.), 107–126 [in Ukrainian].
7. Marder, A. P. (1995). Designe. Architectura: korotkiy slovnyk-dovidnyk. Kyiv: Budivelnik, 84 [in Ukrainian].
8. Mosenkis, Y. (2001). Method of linguistic interpretation of art in the study of Trypillia and Aegean cultures. Shid i Zahid u movno-kulturnih zv'yazkah. Zbirnik. Kyiv: DoslIdn. semInar «Mova ta IstorIya», 26–28 [in Ukrainian].
9. Mosenkis, Y. L. (2006). Ukrainian language in the Eurasian space: Trypillia genesis of melodiousness and distant family ties. Kyiv: A+S [in Ukrainian].
10. Nakonechna, G. (1999). Ukrainian scientific and technical terminology. Lviv: Kalvariya [in Ukrainian].
11. Nepyivoda, N. F. (1997). Language of scientific and technical literature (functional and stylistic aspect). Kyiv: Mizhnarodna finansova agentsiya [in Ukrainian].
12. Panko, T. I., Kochan, I. M., Matsuk, G. P. (1994). Ukrainian terminology. Lviv: Svit [in Ukrainian].
13. Puchkov, A. A. (2008). Poetics of ancient architecture [in Russian].
14. Sverediuk, U. D. (2020). Latin heritage of Ukraine as a standard in the philosophy of the heart of Hryhoriy Skovoroda: symbolism of the emblematic poetry of Teofan Prokopovych. Scientific developments of European countries in the area of philological researches: Collective monograph. Riga: Baltija Publishing, 2, 451–469 [in Ukrainian].
15. Bussagli, M. (2003). Capire L'Architettura. Firenze-Milano : Giunti Editore S.p.A. [in Italian].
16. Frank Lloyd Wright (2007). Bruce Brooks Pfeiffer; Edited by Peter Gössel, Gabriele Leuthäusser. Köln: TASCHEN GmbH, [in English].
17. Ragon, M. (1958). Le livre de l'architecture moderne. Paris) [in French].
18. Slovník jazyka staroslovenskeho. Praha [in Old Slavonic; in Czech].
19. Wright, F. L. (1953). The Future of Architecture. New York: Horizon Press [in English].

*Стаття надійшла до редакції 04.10.2022
Отримано після доопрацювання 08.11.2022
Прийнято до друку 16.11.2022*